

# ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ ગુજરાતી કૉપીરાષ્ટ્ર વિભાગ ]

અનુક્રમાંક ૮૫૩

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ લઘુકાવ્ય - ૧

વિષય પરચૂરણ : ૪૧૭

જગદંબાના પરમભક્ત વલ્લભભટ્ટ સાહેબ કૃત,

લઘુ કાવ્ય.

ભાગ ૧ લો.

---

પ્રસિદ્ધ કર્તા,

કર્તાના કુલીન ભટ્ટ અંબાલાલ લલ્લુભાઈ.

આવૃત્તિ ૧ લી.

---

પ્રત ૧૦૦૦.

સંવત ૧૯૫૯.

સને ૧૯૦૩.

કીંમત ૦—૪—૦.

ગ્રામીણ-વિધાપાત્ર  
 ગ્રામીણ-સંગ્રહ  
 ગ્રામીણ-સંગ્રહ  
 ગ્રામીણ-સંગ્રહ



સિદ્ધાન્ત-સંગ્રહ

# શ્રી બહુચરાજી સત્ય છે.

વધ્ધિવ ગુરુક્યો નમઃ

રાગ પ્રભાત.

તમે જાગો રે બહુચરમા મજાજી વાંણેલા વાહ્યાં,  
મુખ જોવા સુરીનર મુની આઘ્યા, દોડ્યાં ધસ્યાં ધાયાં. તમે.  
જ્યોગી ઉઠીને જ્યોગ સંભાળે, ગુણીજન ગાયાં,  
ભાંમ્યનીએ ઉઠીને રે, વેહેલાં વહોલોણાં સાહ્યાં. તમે.  
જાગી જીગતજનેતા જીગતે, ત્રીભોવનરાયા,  
નીરખી વદન સુદન સુહરખ્યાં, નમી પડ્યા પાયા. તમે.  
જેજેકાર હુવો રે જગતમાં, નવનીલ સૌ પાયાં,  
કહે હરગોવંદ શકતને શેવો, સમરે સુખ થાયાં. તમે.

અથ ગરબો આણુંદનો લખ્યો છે.  
 આઈ આજ મુને આણુંદ, વાધ્યે અતીથણે મા.  
 ગાવા ગરબો છે, બહુચર માત તણે મા. ૧  
 અળવે આળ પપાળ, અપીક્ષા આણી મા.  
 છો ધ્વજ પ્રતીપાળ, ઘો અમ્રીત વાણી મા. ૨  
 દ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળ, વાસ સકળ તાહારો મા.  
 બાળ કરી સંભાળ, કર ઝાલે માહારો મા. ૩  
 તોતલા મુખ તંન, તો તો તોઅ કહે મા,  
 અરણ્ય માગે અંન, નીજ માતા મંન લહે મા. ૪  
 નહા સવ્ય અવ સવ્ય, કહી કાંઈએ જાણું મા,  
 કુળી કહાવ્યા કવ્ય, મંન માતા આણું મા. ૫  
 કુળજી પાત્ર કુશીલ, કર્મ અકર્મ ભર્યો મા,  
 મુરખમાં બે મીલ, રસરટ વાવ્ય ચર્યો મા. ૬

મુઠ પ્રૌઠ ગતી મત્ય, મંન મીથ્યા માપી મા,  
 તહારી કોણ લહે ઉત્પત્ય, વિશ્વ રહ્યાં વ્યાપી મા. ૭  
 પ્રાક્રમ પ્રબળ પ્રચંડ, પ્રબળ ન પળપી છું મા,  
 પુરણ પ્રગટ અખંડ, યજ્ઞ ચંકે ઈચ્છુ મા. ૮  
 અરણ્ય એછે પાત્ર, અકળ કરીઆંછું મા,  
 પાંમુ નહીં પળ માત્ર, મંન જાણું જાણું મા. ૯  
 રસના જયુગમ હજાર, તે રટતે હાર્યો મા.  
 ઈશ ન અંશ્ય લગાર, લે મંન મથ માયો મા. ૧૦  
 રૂપી મારકુંડ મહીમાય, મુખ મહાતંમ ભાંખ્યું મા,  
 જઈ મુની રૂપી જે વાય, ઉર અંતર રાખ્યું મા. ૧૧  
 અણુગણ ગણ ગતી ગોત્ય, ખેલ ખરો ન્યારો મા;  
 મારી માત જગતી જોત્ય, જળહળતો પારો મા. ૧૨  
 જસ તણવત ગુણ ગાથ, કહી કિંડળ ગુંડળ મા;

- ભરવા બુધ બે હાથ, હોગામાં ઉંડળ મા. ૧૩
- પાગ નમાવી શીશ, કહું થેલું ગાંડું મા ;
- માહારી માત ન ધરશે રીસ, છો ખોલું ખાંડું મા. ૧૪
- આઘ નિરંજન એક, અલખ અકલ રાણી મા ;
- તુંથી અવરય અનેક, વિસ્તરતાં જાણી મા. ૧૫
- શકત સરજવા સૃષ્ટ, સેહેજ સુભાવ અલપ મા ;
- કીંચીત કૃષ્ણા દ્રષ્ટ, કંત કંત કોટી કલપ મા. ૧૬
- માતાંગી મન મુક્ત, રમવા કીધું મન મા ;
- જેવા જુક્ત અજુક્ત, રચીયા ચૌદ ભોવન મા. ૧૭
- નીર ગગન ભૂ તેજ, હેજ કરી નીરમ્યાં મા ;
- મારૂત વશ્ય જે જેજ, ભાંડ કરી ભરમ્યાં મા. ૧૮
- તતક્ષણ તનથી દેહ, તણ્ય કરી પેદા મા ;
- ભવ કંત્ય કરતા જેહ, સરજપાલક ખેદા મા. ૧૯

- પ્રથમ ક્યો ઉચ્ચાર, વેદ ચાર વાયક મા ;  
 ધર્મ સમસ્ત પ્રકાર, ભુ ભણવા લાયક મા. ૨૦
- પ્રગટ પંચમા ભુત, અવર સરવ જે કો મા ;  
 શક્તી સકળ સંજુકત, શક્તી વિના તે કો મા. ૨૧
- મુળ મહી મંડાણ, મા માહેશ્વરી મા ;  
 જ્યુગ સચરાચર જાંણ, જે વિશ્વેશ્વરી મા. ૨૨
- જલ મધ્યે જલસાધ, પહોઢયા જ્યુગજીવન મા ;  
 બેઠાં અંતરીક્ષ આઈ, ખોલે રાખી તંન મા. ૨૩
- વ્યોમ વિમાનની વાટય, ઠાઠ ઠોઠ આછો મા ;  
 ઘટઘટ સરખો ઘાટ, કાય ભલો કાછો મા. ૨૪
- અજનમ જન્મ અવતાર, આકારયે જાંણી મા ;  
 નિરમીત્ય હિત નરનાર, નખ શીખ નારાયણી મા. ૨૫
- પંત્રગ પશુ પંક્ષીહ, પ્રથક પ્રથક પ્રાંણી મા ;



જયુગ જયુગમાં જંક્ષીહુ, રૂપે રૂદ્રાણી મા.	૨૬
ચક્ષુ ચૈતંન મધ્ય ચૈતંન, ચંન ચાસન ટીકી મા ;	
જાણેવા જંન મંન, મધ્ય માતા કીકી મા.	૨૭
અનચર તણચર વાયુ, ચરવારી ચરતા મા ;	
ઉદર ઉદર વર આયુ, તું ભવને ભરતા મા.	૨૮
રળે તમે ને સત્વ, ત્રીગુણાત્મીક તાતા મા ;	
ત્રીભોવન તારણ તત્વ, જકતતણી જ્યાતા મા.	૨૯
જ્યાંહાં જ્યંમ ત્યાંહાં ત્યંમ રૂપ, તેં ધાર્યા સધળે મા ;	
કોટી કરેધા ધુપ, કો તુજને ન કળે મા.	૩૦
મેરૂ સીખર માંહાં માય, ઘોલાધડ પાસે ચા ;	
ખાલી ખહુચર આય, આઘે વસ્યાં વાસે મા.	૩૧
ન લહે બ્રહ્મા ભેદ, ગુણ ગત્ય તાહરી મા ;	
વાણી વીખાંણે વેદ, સી મત્ય માહરી મા ;	૩૨

- વિશ્વ વિશ્વાંસી મન, દ્યન એમ ઉચર્યા મા ;  
 અવર્ય ન તુંથી અન્ય, બાલી બહુચર્યા મા. ૩૩  
 માણે મન્ય માહેર્ય, માત મયા કીધે મા ;  
 જાણે સુરપતી શેષ્ય, સહુ તાહારે લીધે મા. ૩૪  
 સહુસે ફણાધર શીસ; શક્ત સખળ સાધી મા ;  
 નામ ધરયું નાગીબ્ય, કીરતી તો વાધી મા. ૩૫  
 મચ્છ કચ્છ વ્યરાહ, નરસહી વામન થઈ મા ;  
 અવતાર્યા તાહા રાએ, તે તે તું મઈ મા. ૩૬  
 ફરસરાંમ શ્રીરાંમ, રામ બલી બળ જો મા ;  
 બુદ્ધ્ય કલંકી નામ, દસ વીસ ધારી જો મા. ૩૭  
 મધ્ય મથુરાંથી બાલ, બોકુળ તો ખેલેતું મા ;  
 તે નાંખી મોહ જાળ, બીજુ કોઈ ખેલેતું મા. ૩૮  
 કીજણા કંજણ અવતાર, કુલી કારણ કીધું મા ;

ભક્ત મુક્ત દાતાર, થઈ દરશણુ દીધું મા. ૩૯  
 પ્રાંડલ વપુશક નાર, નહી પુરૂષ પાળે મા ;  
 એ આશ્વર્જ સંસાર, શ્રુતિ સંમૃતિ ભાળે મા. ૪૦  
 જાણે પ્રીડલ કાય, જયુગત તુ કહે અજયુગત મા ;  
 માત મોહોટે મહીમાય, ન લહે ઇંદ્ર ઉગત્ય મા. ૪૧  
 મેહુરાંણુ મથ મેર, કીધો રવી જે તર મા ;  
 આકરણ્યાં એક તેર, વાસ્થુક ને નેતર મા. ૪૨  
 સુર સંકટ હરનાર, સેવકને સનમુખ મા ;  
 અવીગતી અગમ અપાર, આંણુંદી નીધી સુખ મા. ૪૩  
 સંનકાદીક મુની સાથ, સેવી વીધ વીધ્યે મા ;  
 આરાધી નવ નાથ, ચોરાસી સીધ્યે મા. ૪૪  
 આવી અયોધ્યા ઇશ, નાંમી શીશ વળ્યા મા ;  
 દસ મુસ્તક ભુજ વીશ, છેદી સીત મળ્યા મા. ૪૫

નૃપ ભીમકની કુમાર, તમ પુજ્યે પામી મા ;  
 રૂક્ષમાંણી રમલ મોરારય, મંન માંન્યો સ્વામી મા. ૪૬  
 રાખ્યા પાંડુ કુમાર, છાંના સ્ત્રી સંગે મા ;  
 સંવહર એક બાર, વાંઘ્યાં તંમ અંગે મા. ૪૭  
 બાંધ્યો તંન પ્રદ્યુમન, છુટે નહી કોહોથી મા ;  
 સમરી પુરી સલખન, ગયો કાળા ગ્રેથી મા. ૪૮  
 વેદ પુરાણ પ્રમાણ, સાહસ્ર સકળ સાખી મા ;  
 સક્ત સત્ય મંડાણ, સર્વ રહ્યાં રાખી મા. ૪૯  
 જે જે જાગ્યે જોઈ, તે ત્યાંહાં તું તેવી મા ;  
 સહુ નીજમ વતી જોઈ, કહી ન શકુ કેવી મા. ૫૦  
 ભુત ભવીજ્ય વર્તમાન, ભગવંતી ભવની મા ;  
 આઘ મધ્ય અંવસાંન્ય, આકાશે અવની મા. ૫૧  
 તીમર હરણ સસીસુર, તે તાહરો ઘોખો મા ;

- અમી અગ્ની ભરપુર, થઈ સ્થોષો પોષો મા. ૫૨  
 ધરતી તું ધ્યાન ધ્યાન, ધ્યાન ધરે નાવે મા ;  
 પાલણ પ્રજા પ્રજાંત, અણ ચીત્તે આવે મા. ૫૩  
 સકલ શ્રેષ્ઠ સુખદાઈ, પે દધી અથ માંહે મા ;  
 સ્નેહ સરસ સરસાઈ, તુલીના નહી ક્યાં હે મા. ૫૪  
 ખટરસ ખટરીતુ માસ, દ્વાદસ પ્રતીખધે મા ;  
 અધિકાર ઉજાસ, અનુક્રમ અનુસંધે મા. ૫૫  
 સુખ દુઃખ બે સ સાર, તાહરા ઉપાયા મા ;  
 તાહારી બુધ બલને બલીહાર, બહુ ડાલ્યા વાલ્યા મા. ૫૬  
 ક્રુધા ત્રીશા નીંદ્રાય, લઘુ જોના પ્રધ્વા મા ;  
 શાંતી સુરને ક્ષીમાય, તું સઘળી શ્રધ્વા મા. ૫૭  
 કાંમ કોધ મોહ લોભ, મદ મચ્છર મમતા મા ;  
 વળણ થઈ સ્થીર થોભ, તંન સાંમથ સમતા મા. ૫૮

અર્થ ધર્મ ને કાંમ, મોક્ષ મધં માયા મા ;  
 વીર્ય તથા વીર્યરાંમ, ઉર અંતર છાયા મા. ૫૯  
 ઉદે ઉદારણુ અસ્ત, આલ અનાધની મા ;  
 ભાષા ભુર સમસ્ત, વાક વીવાદ્યની મા. ૬૦  
 હરષ હાસ ઉપહાસ, કાવ્ય કવીત વીતતુ મા ;  
 ભાવ ભેદ નીજ ભાસ, ભાંત ભલે થીત છું મા. ૬૧  
 ગીત નૃત્ય વાજ્રંત્ર, તાલ તાંત માન્યે મા ;  
 વાંણી વીવીધ વીચીત્ર, ગુણ અગણીત ગાંનેમા. ૬૨  
 રતી રસ વીલસ વીલાસ, આસ સકલ જયુગની મા ;  
 તંન તંન મંત મધ્ય વાસ, માંહાં માઆ મગની મા, ૬૩  
 જાંણુ અજાંણાં જકત, યો બાધ્યાં જાણે મા ;  
 જીમ સકલ આસકત, સહુ સરખું માણે મા. ૬૪  
 વીધ વીધ ભોગ મરજદ, જગ દાખ્યું ચાખ્યું મા ;

અત રચુણતાં તે રવાદ, પદ પોત્યે રાખ્યું મા.	૬૫
જડ થડ શાયખા પત્ર, પુષ્પ ફળે ફળતી મા ;	
પરમાણું માત્ર એકત્ર, રસ વાસ વીચરતી મા.	૬૬
નીપટ અટપટી વાત, નામ કહું કોહોતું મા ;	
સરજીત સાતે ધાત, માત અધીક સોનુ મા.	૬૭
રતનમણી માણ્યેક, નગમુગીઆ મુગતા મા ;	
આણા અધીક અટંક, અંન અન્ય સંજુગતા મા.	૬૮
નીલ પીત આરકત, શાંમ થેત સરખી મા ;	
ઉભે વ્યકતે વ્યકત, જકત જસી નરખી મા.	૬૯
નગજે અધ કુલ આઠ, હેમાચલ આઘે મા ;	
પવંન ગવંન ગતી ઠાઠ, ચરચરી તુ માઘે મા.	૭૦
કુપ વાવ્ય ને તલાવ, તુ સરીતા સીંધુ મા ;	
જલ તારણ જલ નાવ, તુ તારણ બંધુ મા.	૭૧

વૃષ વંન ભાર અઢાર, ભુ ઉપર ઉભા મા ;  
 કંત કર્મ તુ કીરતાર, કેસ વીધા કુંભા મા. ૭૨  
 જડ ચર્ધતંન અલીધાંમ, અંધ અંધ ધારી મા ;  
 માનવ મોટે માંમ, એ કરણી તાહારી મા. ૭૩  
 વરણ ચ્યાર નીજ કર્મ, ધર્મ સહીત સ્થાપી મા ;  
 બેને બારે અપર્મ, અનુચર વર આપી મા. ૭૪  
 વાડવ વંનીવાસ, મુખ માતા પોતે મા ;  
 ત્રપતે ત્રપતે આસ, માત જગંન જોતે મા. ૭૫  
 લક્ષ ચોરાશી જંત, સૌ તાહારા કીધા મા ;  
 આણ્યો અસુરનો અંત, દંડ ભલા દીધા મા. ૭૬  
 દુષ્ટ દમ્યા કંઈ વાર, દારણ દુઃખ દેતા મા ;  
 દહેત કર્યો સંહાર, ભાગ જગંન લેતા મા. ૭૭  
 મુઘ્ય કરણ સંસાર, કર તરસુલ લીધું મા ;



લોભ તણે શીર ભાર, હરવા મન કીધું મા.	૭૮
બહુચર બુદ્ધ્ય ઉદાર, ખલ ખોલી ખાવા મા ;	
સંતકરણ ભવપાર, સાધ્ય કરે સહાવા મા.	૭૯
અધમ ઉદારણ હાર, આસનથી ઉઠી મા ;	
રાખણ જયુગ વેહેવાર, બદ્ય બાંધી મુઠી મા.	૮૦
આંણી મન્ય આણુંદ, મા માંડે પગલો મા ;	
તેજ પુનમ રવીચંદ્ર, દે નાંહનાં ડગલો મા.	૮૧
ભયોં કદમ બે ચાર, મદમાતી મદ ભર મા ;	
મનમાં કરી વીચાર, તેજવ્યો અનુચર મા.	૮૨
કુરે કુટ કરી આરોહ, કરણા કર ચાલી મા ;	
નખ પંખી મેલોહ, પગ પ્રથ્વી હાલી મા.	૮૩
ઉડીને આકાશ, થઈ અદ્ભુત આવ્યો મા ;	
અદક્ષણ માં એક શ્વાસ, અવનીતળ લાવ્યો મા.	૮૪

પાપી કરણની પાત, પ્રથવી પડ માંહે મા;   
 ગોઠયું મન ગુજરાત્ય, લીલાં લડ માંહે મા. ૮૫   
 ભોલી ભવાંની માંચ, ભાવ ભયાં ભાલે મા;   
 કીધું કરી કીરપાંચ, ચૌઆલે આલે મા. ૮૬   
 નવ ખંડ નહાલી નેટ, નજર વજર પેઠી મા;   
 ત્રણ ગાંભને ત્રણેટય, ઠેઠ અડી બેઠી મા. ૮૭   
 સેવક સારણ કાજ, સલખાંન પુર સ્યેદ મા;   
 ઉઠ્યા એક અવાજ, દેડાંણાં નેડે મા. ૮૮   
 આંખ્યાં અસ્યરણ રયણ, અતી આણુંદ લાખાં મા;   
 ઉદીત મુદીત રવી કયણ, દશ દીસ્ય જસ પ્રસિયાં મા. ૮૯   
 સકલ સમૃધી જયગ્નમાત, બેઠાં ચીત સ્થીર થઈ મા;   
 વસુધાં મધ્ય વીક્ષાત, વાત વાયુ બધ ગઈ મા. ૯૦   
 જાણે જયગત બધ જોર, જન જનની જોખે મા;

અધીક ઉડાડયા સોર, વાસ કરી ગોખે મા. ૯૧

ચ્યાર ખુંટ ચોખાંણ્ય, ચરચાએ ચાલી મા,  
જંન જંન પ્રત મુખ વાંણ્ય, ખહુ ચરખહુ લાલી મા. ૯૨

ઉદો ઉદો જોકાર, કીધો નવખંડે મા,  
મંગલ વરત્યાં ચ્યાર, ચૌદે બ્રહ્માંડે મા. ૯૩

ગાળ્યા સાગર સાત, દુધે મેહુ ઉઠ્યા મા,  
અધર્મ ધર્મ ઉત્પાત, તે કીધા જુઠા મા. ૯૪

હરખ્યા સુરીનર નાગ, મુખ જોઈ માનુ મા,  
અવીલોંડી અનુરાગ, મુની મન સરખાનું મા. ૯૫

નવમેહુ નમવા પાય, પાગ્ય પડી આવ્યા મા,  
ઉપર વારંવાર, મણી મુક્તા લાવ્યા મા. ૯૬

દશ્ય દીશ્યના દીગપાળ, દેખી દુઃખ વાંચ્યાં મા,  
જન્મ મરણ જંજળ ઝીતી સુખ પાંચ્યાં મા. ૯૭

ગુણ ગાંધિવ જશ ગાંન, નૃત્ય કરે રંભા મા,  
 સુરસુર મુણતે તાંન, ગત થઈ ગયો થંભા મા. ૯૯  
 ગુણનીધ્ય ગરબો એહ, બહુચરમા કેરો મા,  
 ધારે ધારી દેહ, સફળ કરે ફેરો મા. ૯૯  
 પાંમે પદારથ પાંચ, પોતે સાંભળતાં મા,  
 નાવે હુની આંચ, દાવાદળ બળતાં મા. ૧૦૦  
 સહસ્ત્ર ન ભેદ અંગ, આઘશકત રાખે મા,  
 નીત્ય નીત્ય નવલે રંગ, સંમ દંમ કમ પાખે મા. ૧૦૧  
 જલ જે અંનલ ધાત, ઉતારે બેડે મા,  
 ક્ષણ ક્ષણ નીશઢીન પ્રાત, સંકટ બધ ફેડે મા. ૧૦૨  
 ભુત પ્રેત ભંખુક, વંતર ડાકેણી મા,  
 નાવે આડુ અચુક, સમસ્તુ સાકયણી મા. ૧૦૩  
 ચરણ કરણ ગતી ભંગ, ખુંગ પુંગ વાલે મા,

- મુંગ મુંગ મુખ અંગ, અબધ બધી ટાલે મા. ૧૦૪
- સેહેન વીહાણાં નેણ, નેનહીણાં આપે મા, ૧૦૫
- પુત્ર વીહાણાં કેહેણ, કમ મેહેણાં કાપે મા. ૧૦૫
- કુશી કલપતરુ ઝાડ, જે જાણે તેહને મા, ૧૦૬
- ભક્ત લગાવ્યાં લાડ, પાડવીના કેહેને મા. ૧૦૬
- પ્રમદ પુરસ્થ પુરસ્થાઇ, તુ આલે પલમાં મા, ૧૦૭
- ઠાણાં ધર ઠકરાઇ, દોદત હલખલમાં મા. ૧૦૭
- નીરધનને ધન પાત્ર, તુ કરતાં સુ છે મા, ૧૦૮
- રોગ દોષ દુઃખ માત્ર, તુ હરતાં સુ છે મા. ૧૦૮
- હે અજરથ મુખપાલ, આલ વીના અજરે મા, ૧૦૯
- અરદે બહુચર લાલ, ન્યાલ કરે નજરે મા. ૧૦૯
- ધરમ ધણ ધન ધાન્ય, ન ટલે ધાંમ થકી મા, ૧૧૦
- મહીપત્ય મુખ દે માંન્ય, માના નાંમ થકી મા. ૧૧૦

- નરનારી ધરી નેહ, જે હેતે ગાસ્થે મા,  
કુમત્ય કરમ કંત ખેહ, થમ ઉડી જશે મા. ૧૧૧
- ભગવતી ગીત ચરીત્ર, નીત્ય સુણસે કાંને મા,  
થમ કુલ સહીત્ય પવીત્ર, ચઢશે વ્યાંમાને મા. ૧૧૨
- તુથી નથી જે વસ્તુ, જેથી તુતર પુમા;  
પુરણ પગર, પહસ્ત, સીઓપ મા અરપુ મા. ૧૧૩
- વારંવાર પ્રણામ, જોડી કર કીજે મા;  
નીરમલ નીશ્ચલ નામ, જન નીશદીન લીજે મા. ૧૧૪
- નમુ નમુ જ્યુગત માત, સેહેસ્ર નામ તાહરાં મા;  
માત તાતને બ્રાત તું સર્વે મહારે મા. ૧૧૫
- સંવત દશ્ય સમે સાત, નવ ફાલગુણ સુધ્યે મા;  
તીથી ત્રતિયા વિક્રાત, ઇતી વાસર બુધે મા. ૧૧૬
- સજનગર નીજ ધામ, પુર નવીન મધ્યે મા;

આર્ધ આઘ વીશ્રાંભ, જાણે જગત બધે મા.

૧૧૭

કર દુદ્ધવ સુદ્ધવ, રહે સહુ છેવાડા મા;

કરજોડી વદ્ધવ, કહે ભટ્ટ મેવાડા મા.

૧૧૮

સંપૂર્ણ.



શ્રી બહુચરાણ સત્ય છે.

વદ્ધવગુરુએ નમઃ

અથ ગરબો શણગારનો.

રાગ સારંગ-તાલ હોસેની.

પરથમ પારવતી પુત્રને પાએ નમુ રે લોલ,

દીન જાણી વાંણી દીજીએ કહુ સમુ રે લોલ.

૧

સરસ્વતી તુમ ચરણ પ્રતાપથી રે લોલ,

નીધ્ય રીધ્ય સીધ્ય બુધ્ય આપો આપથી રે લોલ. ૨

- કરે ગ્યાંન ધરે ધ્યાંન બહુચરા તણુ રે લોલ,  
કરો સાર વાર વાર શું કહું ઘણું રે લોલ. ૩
- આજ બહુચરાજી માત ગરબે રમે રે લોલ,  
સુરીનર સુનીવર સહુને ગમે રે લોલ. ૪
- માજી રૂપ રાધીકા થકી ઘણું ખરી રે લોલ,  
કોટી કાંમ સશી સુરજની છબી હરી રે લોલ. ૫
- રેખ રોહણી રનાઘે આજ સુંદરી રે લોલ,  
પલક પલવટે ઉમા રમા પુરંદરી રે લોલ. ૬
- વેણ્ય વાસુકી સરીખી શીશ રાજતી રે લોલ,  
છત્ર ઘંટ ગોફણા ને મધ્ય ગાજતી રે લોલ. ૭
- ભરી માંગ્ય મુગ્તા એ મહા મુલ્યની રે લોલ,  
રાજ્ય રાખડી રૂડી તે રત્ન તુલ્યની રે લોલ. ૮
- કુલી ખીટલી સીથો ભર્યો સમો પડ્યો રે લોલ,



- આડય ચંમરીચુ ચોટલો કટયે અડયો રે લોલ. ૯
- અવણ મુંદર આકાર સર્વે સીપના રે લોલ,  
સોહો સોભીતા શણગાર તે સર્વ નીપના રે લોલ. ૧૦
- કાંન્ય વાલીઆં જડયાં જડાવ હુમખાં રે લોલ,  
જોત્ય મોતીએ પરોવ્યાં હુમે હુમખાં રે લોલ. ૧૧
- સોના સાંકળી સરસાં સીકાં જડામણી રે લોલ,  
કોર તોરણ મોતીની દીવ્ય દાંમણી રે લોલ. ૧૨
- તેજ શું કહું તાટંક તલે લોલકે રે લોલ,  
કલાં ફુલ જડયાં નંગ તે અમુલ્યકે રે લોલ. ૧૩
- અરધચંદ્ર શું કપોલ શું કહું કથી રે લોલ,  
ચૌદ ભોવનમાં બહુચરા સમુ નથી રે લોલ. ૧૪
- ભાલ લાલ આડય કુંમકુંમની રાતડી રે લોલ,  
તપે ટીલડી કહી ન જાય વાતડી રે લોલ. ૧૫

- ભ્રુકુટીને મધ્ય સીંદુરે ખીંદી કરી રે લોલ,  
ચોઢયા ચોખલા કપોલ લોલ શું ભરી રે લોલ. ૧૬
- ભ્રુકુટી કમાન્ય કાંન કોરશું અડી રે લોલ,  
કીર નાસીકા વીંધ્યે વીંધ્યે કરે ધડી રે લોલ. ૧૭
- આંધ્ર આપમા ન આવે કોઈ પલવટે રે લોલ,  
વરણ વરણવે જો અન્ય આપમા ઘટે રે લોલ. ૧૮
- પદ્મ દીપક તારા ને તેજ તે ગળ્યાં રે લોલ,  
મીન ખંજન મૃગ માંન મુકીને પળ્યાં રે લોલ. ૧૯
- લાખ લાખ કાંતી તીલકની લીલા જુએ રે લોલ,  
ગૌરી ગાલમાં ત્રૈલોક મોહા ત્રાજુવે રે લોલ. ૨૦
- મોહ રૂપ ધર્મ બહુચર મા બાળીએ રે લોલ,  
ગ્રહે ચાર રહ્યા વેસરની વાળીએ રે લોલ. ૨૧
- ગુર હેમ લાલ લોમ ભૃગુ મુક્તમાં રે લોલ,

- સની કીકીએ જોતાં જણાએ જુકતમાં રે લોલ. ૨૨
- અધુર ખીંખ કે પ્રવાલ લાલમાં મલી રે લોલ,  
દંત પંકત જુકત દાઢમ જેવી કળી રે લોલ. ૨૩
- ચલક ચુનીઓ જડાવ ભાવ રેખમાં રે લોલ,  
વદન નીરખતાં ન મળે મીન મેખમાં રે લોલ. ૨૪
- ચબુક ચ્યાડ વચે ખીંખ ખીંદુ મેનનું રે લોલ,  
હાવ ભાવસ્થુ કટાક્ષ નેણ સેનનું રે લોલ. ૨૫
- કંઠ કોકીલા કપોત જ્યોત પોતની રે લોલ,  
ભાનુ જયુગમ તે પ્રમાંણ જે ઉદ્યોતની રે લોલ. ૨૬
- કોટ ચીણુમાલા ચંપકલી ચંમકતી રે લોલ,  
ધણી ધુધરી અરીસે દીસે ધમકતી રે લોલ. ૨૭
- ગલે ધરેણાં ધણાં થયાં ધચુમણાં રે લોલ,  
કનક કણસરી તુસી દારો ને હુમણાં રે લોલ, ૨૮

- હીરા સાંકલી પાસીને સેર ચ્યારશું રે લોલ,  
મુકતમાલ તે એકાવલના હારશું રે લોલ. ૨૯
- બેહ મેહલમાં હીરાના ઝળકારડા રે લોલ,  
પારીજાત્યક મંદાર કેરા હારડા રે લોલ. ૩૦
- બાહુ જયુગમ દંડ શુંડ સરખા સહી રે લોથ,  
હાથ હાથની હથેલીએ મથ્યું મહી રે લોલ. ૩૧
- અતી અદ્ભુત અંગુઠા સંગ આંગલી રે લોલ,  
એક એક અનુમાન્ય ભોગની ફળી રે લોલ. ૩૨
- નખ વીસ રાત દીવસ તારા તપે રે લોલ,  
અન્ય ઓપમા અનર્થ અર્થમાં ખપે રે લોલ. ૩૩
- બાંહે બાજુખંધ બેરખાં ને કુમતાં રે લોલ,  
બાંધ્યાં બાંહે બન્યાં રહ્યાં ઝંઝુમતાં રે લોલ. ૩૪
- પાંણ્ય ચુડલો પ્રમાણ ચતુર રંગનો રે લોલ,

- અતી અરૂણ તરૂણ દંત તેમ તંગનો રે લોલ. ૩૫
- બહુ કોરમાં જડાવ લાલ લાંકણી રે લોલ,  
મધ્ય માંણ્યકં હીરાની હાથ કાંકણી રે લોલ. ૩૬
- હાથ્ય પુચીઓ જવાલી મોરી કુંગણી રે લોલ,  
છલા છાપ આરસી જડી મુયંગની રે લોલ. ૩૭
- ઉર ઓપતુ રસાલ તે વીશાળશુ' રે લોલ,  
કમલ કોસ કુચ અગ્રમાં મરાલશુ' રે લોલ. ૩૮
- કંચુકી કીનેક તાર હારશુ' બની રે લોલ,  
ચુવાચંદને ચરચીત શોભે સ્થોસની રે લોલ. ૩૯
- લેંઘો લાહનો પેહેર્યો છે રંગ જુજુએ રે લોલ,  
કસબ કોર જોર સાલુ કસુ'એ ચુએ રે લોલ. ૪૦
- પેટ પોયણી પ્રમાંણ કાણુ લાંકણી રે લોલ,  
સજ્યા મેખલા રસાલ કશી કાંકણી રે લોલ. ૪૧

- ઉદર ઉપર ત્રવેણી મળી રહી રે લોલ,  
પરીસ્વેત બાંહુ દાંહુ ત્રીવેણી રહી રે લોલ. ૪૨
- નાભી કોમલ કુવો કર્યો સમારનો રે લોલ,  
ભર્યો વાર વાર ટંક ઇંદુસારનો રે લોલ. ૪૩
- પુઠય હેઠય ઠેઠય વાંસો તે એકત્ર છે રે લોલ,  
અધો મુખ એ અખંડ કેળપત્ર છે રે લોલ. ૪૪
- કટી કેહુરી હુરીને તખ સદલી રે લોલ,  
જયંધા જયુગ્મ અધો મુખ કદલી રે લોલ. ૪૫
- ચાર ચરેણા ચરીત્ર લખ્યાં ચો દીશ્યાં રે લોલ,  
પાગ્ય આંગલાં વળ્યાં ચંપા કલીજસાં રે લોલ. ૪૬
- ભરી જવક કટોરી હેમ નાંનીઓ રે લોલ,  
ઇંદુ બીંદુને આકાર એડી પાંહાંનીએ રે લોલ. ૪૭
- ઝેર લંધર ટોડા ને ધુધરી તળે રે લોલ,

પાગ્ય પુચ્ચીએ ન વીધુએ મુની ચળે રે લોલ. ૪૮

નેણ્ય કાજળ સારયાં તે કુમકુમ રોલ્ય શું રે લોલ,  
મંદહાણ્ય કર્યા મોહો ભરયાં તંબોળ શું રે લોલ. ૪૯

ઠઠી ઠાઠ આઠ આઠ સખી સંગમાં રે લોલ,  
ખાળી બહુચરા કરે કલોલ રંગમાં રે લોલ. ૫૦

કરે ગાંન તાંન પાંન પાત્ર હાથમાં રે લોલ,  
ફેરે રમક ઝમક ઠમક સખી સાથમાં રે લોલ. ૫૧

દંત ધુંધટ ગ્રહી રમે રસાલીઓ રે લોલ,  
એક એકશું લે હાથો હાથ તાલીઓ રે લોલ. ૫૨

કેશ્ય પાશ્ય કસો વાલીઓ અંબોડલા રે લોલ,  
ફેર કુંદડી ફેરે ને લે હંબોડલા રે લોલ. ૫૩

એ અખંડ ખેલ ખેલે બાલી બહુચરી રે લોલ,  
ત્રણ દેવ લે ઓવારણાં ફરી ફરી રે લોલ. ૫૪

વીશ્વ વાંસલી વળડે શબ્દ નાદશું રે લોલ,	
ડાક સાથે મહાદેવ મુરખદશું રે લોલ.	૫૫
ધરી પાંણ્ય પોથીઓ તે મહા મુન્યમાં રે લોલ,	
બ્રહ્મા વેદ ભણે ચ્યાર મુક્ત ધુનમાં રે લોલ.	૫૬
પુષ્પ ચંદન વરખે વીમાંને દેવતા રે લોલ,	
અઠ્યાપી રૂપી મુખી સદાએ શેવતા રે લોલ.	૫૭
ગીરી સ્વેત તણ શેવક કાજે ધસી રે લોલ,	
કુલી કાલમાં ચૌઆલમાં આલે વશી રે લોલ.	૫૮
ભુર શું લહે ભવાંની કેરા ભેદને રે લોલ,	
આદ્ય અંત એ અગમ વેદ વેદને રે લોલ.	૫૯
એ અખંડ ગરબો જે ગાયે માંનવી રે લોલ,	
ચરણ ચરણને ઉચ્ચારે સનાંન જાંનવી લોલ.	૬૦
નવે નીધ્ય રીધ્ય લીજીએ આવારણાં રે લોલ,	



દેવી વાંઝીઆં બંધાવે દ્વાર પારણાં રે લોલ. ૬૧

મન મોહું જોખ ચાચર સોહામણે રે લોલ,  
ભટ્ટ વણીવ મેવાડો માને વારણે રે લોલ. ૬૨

### આરતી મોટી.

મા જે જે અંબે મા, જે જે બહુચર મા;  
જે જયુગ પત્યરાણી મા, જે જયુગ પત્યરાણી.  
આરતી અમરાવતી મા (૨) વારતી મનમાં મોહાણી જે. ૧  
સ્વાટીક જડીત્ર મણી નંગ કુંજ્ય કરે થાલી (૨)  
કરપુરા કંત ઉજવળ (૨) જળ મધ્ય અનુવાલી જે જે. ૨  
જલહલ નીરમલ જોત અકળ સકળ વ્યાપી મા (૨)  
ત્રીલોવન તીમર નીરવાણુ (૨) તારણ પદ પાપી મા જેજે.  
પંચ મુખે દુતી અદભુત પુષ્પાક્ષત અરચી મા પુષ્પા (૨)

પરીમલ પ્રબલ પરમ રૂપી (૨) સુચી ચંદન ચરચી. જજે.  
 ચંગ મૃદંગ ઉપંગ સુવંદ વેણા વાજે મા. વેણા (૨)  
 તાલ રસાલ વીશાલ (૨) સુશબ્દ ગગન ગાજે. જે જે.  
 ગાન કરે કીનર નર નીત્ય ઉરવશી મેના મા નીત્ય (૨)  
 ગુણ ગાંધીત સમર્પીત પુનહ સમરસેન્યા. જે જે.  
 વ્યોમ વીમાન વીરાજીત સુર સુદરી સંગે મા સુર (૨)  
 ઉદા ઉદા જેજે કહેમા (૨) રહી રાંમા રંગે. જે જે.  
 સુમન સુમન કર વરખીત હરકીત હ્રદયા હરખેમા હ. (૨)  
 અંતર અતી આકરખીત (૨) નર અંતર નરખે. જે જે.  
 પંચગ પશુપક્ષીહ પશુપતી પ્રેમે ભર્યા મ. પશુ (૨)  
 આરતી વંદન કારણ (૨) વાયુ વીવીધ ચર્યા. જે જે.  
 ચતુરાનન પંચાનન પડ્યાનન ખાંતે મા પડ્યા (૨)  
 સનમુખ નીરખી તકતકે (૨) ભકત ભક્તી ભાતે જે જે.

માત મહત મહત મહત કંત કંત કીધા મા મહતકંત (૨)  
 ભકત અભેપદ નીરભે (૨) ભોગ સભોગ લીધા. જે જે.  
 તનમન નીજ જન રંજન ગંજન પદ પોતે મા ગં. (૨)  
 ભુતલ ભુપતી ભુર (૨) ભલા કીધા ભેતે. જે જે.  
 લક્ષ્યોરાશી જંત અનંત અલપ મતના મા અનંત (૨)  
 આરતીસ્વર શ્રવણે સુણી (૨) સ્વર્ગ સુપગત્યના. જે જે  
 ભાવે કુભાવે સુભાવે સહીત આરતી ગાશે મા સહીત (૨)  
 નરનારી અવતારીક (૨) શકતસમાં થાશે. જે જે  
 ચઉદ ભોવન તન તુ તન ચઉદ ભોવન માહે મા ચૌદ (૨)  
 વધુવ ભટ વરણવે, દત સાહો ખાંહે. જે જે.

આરતી નાની.

માતીડ વધાવુ ને મંગલ ગાઉં,  
 મારી બહુચર માળને વારણે બાઉં;

આરતી કીજે બહુચર માત રીઝે,  
 મા તાલ મરદંગ વેણારસ વાજે.  
 આ શોભા બહુચર માજીને છાજે,  
 આરતી કીજે બહુચર માત રીઝે;  
 મા નૃત્ય કરે ને ઉઢા ઉઢા થાય,  
 માને ઘોલો ભટ્ટ બલીહારણ જાય,  
 આરતી કીજે બહુચર માત રીઝે.  
 સપુર્ણ.



સ્તુતિ.

આરતીશુ લે ઓવારણાં રે મા,  
 મા વાંઝય બંધાવે દેવી પારણાં રે મા;  
 દીધાં વસાવે બારણાં રે મા,

માણ તેને અવશાંને વ્યાંમાન રે મા. બાળીબં ૧  
 જનમ સદ્ગુ કયો જાણને રે મા,  
 જાય તે જુગમાં કમ્પાણને રે મા;  
 ભાવ ધરીને સખે આપણને રે મા,  
 મા તે નર નાવે ગર્ભવાસ રે. બાળીબં ૨

કરજોડીને કહુ કરગરી રે મા,  
 સાંભળજો સદ્ગુણવપુરી રે મા;  
 બાંધે ધરે શીર બહુચર રે મા,  
 માણ તારે, વધીવદાસનો દાસ રે. બાળીબં ૩

— ❦ —

૫૬, (૨)

મા જેવો તેવો છું તમારો શ્રી બહુચર બાધ રે મા જેવો,  
 શ્રી અંજો આધ રે મા જેવો તેવો છું તમારો;

મા કાંમી કોધી માયા લોલી જુગમાં છું ઉતારો,  
 એક નાંમનો આશરો તમારોમા (૨) તેને કહેવાયો સારો.  
 શ્રી બહુચરબાધ રે શ્રી અંબે આધ રે,  
 વાત કરી મેં સર્વે ખોયું અવગુણ મનમાં ન આણ્યો;  
 પેલા ભવની વાત શું જણું મા (૨) આ ભવ પાર ઉતારો,  
 શ્રી બહુચર બાધ રે શ્રી અંબે આધ રે;  
 પરદ્રોહી ને પરહુત્યારો પર ધનને હરનારો,  
 પરનારી છું રંગે રમતો (૨) અવળાં આચરણ આચરતો (૨)  
 શ્રી બહુચર બાધ રે શ્રી અંબે આધ રે,  
 અવર નરાયું તમને જાયું પાણવ સાદો તમારો;  
 ભવસાગરમાં છુટી રહ્યો છું (૨) મુને ભતવોને આરો (૨)  
 શ્રી બહુચર બાધ રે શ્રી અંબે આધ રે,  
 અસઠ સીરથ સર્વે જ્યાં માણનો પરતક્ષ પારો;

અમરંકને ઓધાર આપો (૨) આઘ્યાં વીધનને વારો (૨)  
 શ્રી બહુચર બાઈ રે શ્રી અંબે આઈ રે,  
 અવગુણમાં હું સર્વે ભુલ્યો છવ પડ્યો છે ન્હારો,  
 ભટ્ટ વલ્લવની વીનતી રે મા (૨) આઘ્યા ગમનને ટાળો, (૨)  
 શ્રી બહુચર બાઈ રે શ્રી અંબે આઈ રે,

---

સ્તુતિ.

મેં ગુલામ મેં ગુલામ મેં ગુલામ તેરા,  
 ખુબ તેરી ચાકરી અજબ તેરા દેરા;  
 મેં ગુલામ મેં ગુલામ મેં ગુલામ તેરા,  
 તુંતો મેરી મૈયા લાગે મેંતો તેરા ચેરા.



(સર્વ હક પ્રસિદ્ધ કરીએ સ્વાધિન રાખ્યા છે.)

---

અમદાવાદ—“યુનાઇટેડ કંપની” પ્રેસ, પથથરકુવા.



મળવાની ઠેકાણાં,  
શ્રી બહુચરાણમાતાનો મંદિરમાં,  
માણેકચોક,  
અમદાવાદ.

---

સુખડીઆ નારણલાલ હરીભાઈ,  
ભઠીની પોળ,  
પુલ પાસે,  
અમદાવાદ.

